

TEDENSKE SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto VIII.

V Ljubljani, dne 25. februarja 1932.

8. številka

Slika levo:

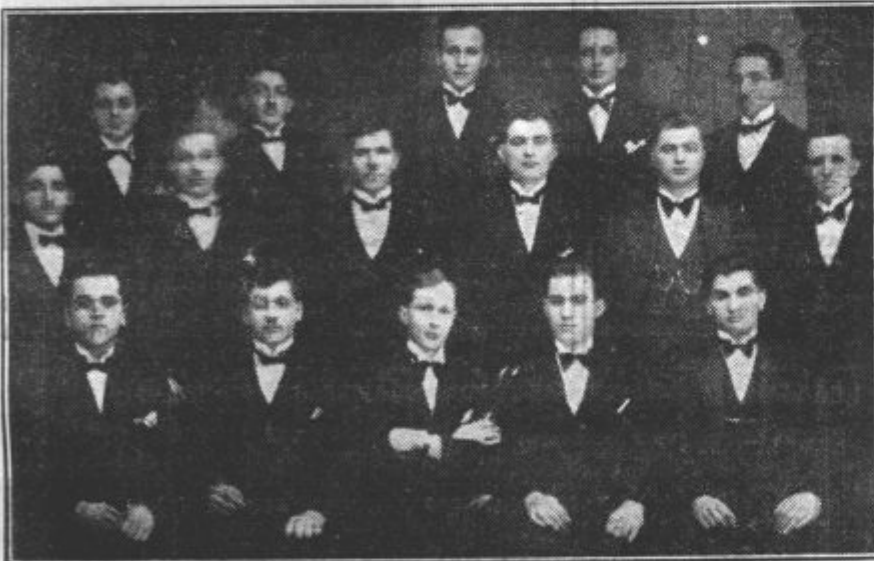
Otvoritev potujoče kmetijske razstave

Nj. Vel. kralj je pretekli petek slovesno otvoril prvo našo potujočo kmetijsko razstavo, o kateri smo že pisali. Razstava je nameščena v 23 železniških vozov, zelo lično in reskar najsmotreneje opremljenih. Tri vozove so izdelale železniške delavnice v Zagrebu, dva v Velikem Bečkereku, vsi ostali so pa predelani in za razstavo nalašč opremljeni železniški tovorni vozovi GB in je vsa dela izvršila delavnica državnih železnic v Smederevu. Vozovi so modro pleskani in imajo na obeh straneh zaporedno številko in napis, ki označuje v vozu se nahajajoči oddelki razstave. Potujoča razstava je sedaj krenila v južne kraje, na pomlad pride pa tudi k nam.

Nj. Vel. kralj zapušča razstavo

Naša pesem na tujem

Pevsko društvo »Zvonec« v Belgiji, kjer se nahaja lepo število naših rojakov.

Slavje ugledne narodne družine

družini na Taboru. Odkar je upokojen, so jubilantu v največjo zabavo sprehodi. Njegova družica še vedno pridno gospodinja in se kljub pomoči odraslih hčera še vedno ne umakne iz kuhinje. — Jubilanta sta čila in zdrava in upamo, da ostane tako še mnogo srečnih let.

Te dni sta v krogu številne družine praznovala 40-letnico svojega srečnega zakona g. Ivan Lozej in njegova soproga Franja, rojena Smrekarjeva. Ta jubilej je združen s 75-letnico gosp. dočim je njegova zvesta družica doma Ivana Lozeja, ki je po rodu iz Vipave, iz lepe Dolenjske. Jubilant je služboval pri nekdanjem ljubljanskem užitninskem zakupu dolgih 38 let do svoje upokojitve. Zgledna zakonca sta lepo odgojila devet hčera in enega sina, ki se vsi vneto udeležujejo pri sokolski

† Janko Leban

Usoda je odpoklicala iz življenja moža, ki ima znatne zasluge za našo narodno prosveto in je zavzemal mesto med onimi, ki niso bili narodni učitelji samo po svojih službenih dolžnostih, temveč tudi na drugih popriščih. Ob koncu preteklega tedna je umrl v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu upokojeni nadučitelj gosp. Janko Leban, znani mladinski pisatelj in skladatelj.

Pokojnik se je rodil 21. aprila 1855 v Kanalu kot najmlajši sin vzornega kanalskega učitelja Valentina Lebana. Že v zgodnji mladosti je kazal veliko nadarjenost. Zanimal se je posebno za glasbo in je bil njegov prvi glasbeni učitelj brat Avguštin v Werdenbergovem zavodu. Kot dijak je Janko postal organist v Gorici v cerkvi Sv. Antona. Poleg tega se je tudi literarno udeleževal in ko je bil v tretji šoli, je »Jadranska zarja« že priobčila njegovo prvo pesem »Tožba ptice«. Po učiteljski maturi 1877 je sodeloval skoro pri vseh slovenskih listih. Pisal je povesti, pesmi in tudi poučne razprave. Kot skladatelj se je udeleževal v »Vrtcu«, »Glasbeni zori« in »Novih akordih«. Njegova prva zbirka je bila knjižica »Pesmi in povesti za poskušajo«, ki je izšla že leta 1871. ter je vzbudila precej pozornosti. Splošno znane so njegove »Iskre«, pesmi in povesti za mladino, ki so izšle v treh zvezkih. Za nekdanje časa prav važno in še danes pomembno je njegovo delo »Slovstvena zgodovina v slovenski ljudski šoli«. Kot učitelj je Leban služboval najprej v Komnu pri Nabrežini, pozneje kot šolski upravitelj v Lokvah pri Divači, v Avberju v sežanskem okraju v Begunjah pri Cerklju, v Trebeljnu pri Mokronogu in slednjic na Bukovici nad Škofjo Loko. Upokojen je bil leta 1911, po 34 letnem službovanju. Ko mu je leta 1921. umrla druga žena, se je ves osamljen preselil v Kandijo, kjer je dobil zavetje v bolnišnici usmiljenih bratov. Kakor so bila vsa njegova dela prežeta narodnega duha, tako se je tudi osebno požrtvovalno udeleževal v naših narodnostnih bojih in je moral zaradi tega marsikaj pretrpeti. Ohranil ga bomo v blagem in častnem spominu.

Osemdesetletnica zgledne narodnjakinje

Te dni je praznovala častljivo življenjski jubilej, svojo 80-letnico, v Kranju in okolici povsod znano, splošno čislana gospa Leopoldina Šavnikova, rojena Jugovičeva. V visoki starosti je duševno izredno čila in tudi na zunanosti se izraža starost samo v srebrnih lasih.

Po rodu je iz Trsta, odkoder pa so se njeni starši že leta 1860. preselili k staremu očetu, tovarnarju z žimo g. Globočniku v Stražišću. Poročila se je z znanim lekarnarjem in poznejšim dolgoletnim kranjskim županom g. mag. pharm. Karlom Šavnikom in je bil ta zakon nadvse srečen, ker se je v njem znašlo dvoje sorodnih dobrih duš. Zakonca sta imela sedem otrok, od katerih pa živi samo še hči Anica, soproga gradbenega načelnika g. inž. Januša Emmra. Plemenita slavjenka je še danes velika podpornica vseh narodnih, kulturnih in dobrodelnih društev, pri katerih je dolga leta sodelovala tudi aktivno z največjo požrtvovalnostjo. Kot dobrotnico je poznajo zlasti reveži, kajti njeno dobro srce sočustvuje vedno s trpečimi, njene roke pa so vedno radodarne. Blaga gospa spada v krog onih naših žen, ki odpirajo sodobnikom svoje blago srce, potomcem pa služijo za vzor in bodrilo. Ob jubileju ji želimo še mnogo srečnih let.

Ob 60 letnici uglednega slovanskega novinarja

Jubilej dela

Te dni je dopolnil 60. leto g. Jurij Pichl, senator češkoslovaške Narodno-socialistične stranke in zveze čsl novinarjev. Svoje službovanje je začel pri »Českem Slovu«, kateremu je danes glavni urednik. Neumorno in zato tudi uspešno delo je tega odličnega novinarja dvignilo svojčas na čelo vinogradske občine. V tem svojstvu je mnogo pripomogel k procvitu zlate Prage. Uspehi sami so ga postavili na vodilno mesto v raznih korporacijah. V narodnem predstavnstvu uživa še prav poseben ugled.

Najlepše poglavje v življenju g. Pichla je vendar njegovo udejstvovanje v novinarskih organizacijah. Že v letu 1914. je strnil češke poklicne novinarje v sindikat, kateremu je priboril pravice, ki so se v danih okoliščinah le dale doseči.

Proslavi jubileja vodje češkoslovaških novinarjev se pridružujejo tudi jugoslovenski, poljski in rumunski novinarji. Mnogo je storil za njihovo zблиžanje. Iskrenemu prijatelju, uglednemu, mnogo zaslužnemu tovarišu čestitamo z željo, da nam ostane ohranjen še dolgo vrsto let!

V prijazni vasi Bela cerkev blizu Šmarjeških Toplic je praznovala te dni svojo 75-letnico ga. Terezija Bevčeva, vdova pokojnega trgovca in posestnika. Vzorna gospodinja in mati je rodila 16 otrok, od katerih jih živi še 12, ki so vsi po vzoru svojih zaslužnih roditeljev vneti in požrtvovalni za narodno stvar. Najstarejši sin Albin je upokojeni železn. inšpektor, Vinko doma trgovec, posestnik in župan in tudi vsi drugi zavzemajo lepe službe. Bevčeva mama, ki je ob visoki starosti vedra in čila, je bila vedno neumorno delavna in uspešno je upravljala posle, ki bi jih komaj zmogel kak moški. V najtežjih vojnih časih je vodila trgovino in kot potujoča trgovka je posetila okrog 100 sejmov. Po svoji dobrosrčnosti in prijaznosti je znana daleč naokrog. Z mnogimi prijatelji vred ji želimo še mnogo srečnih let.

Marljiva jugoslovenska organizacija v Braziliji

Slovensko izobraževalno društvo »Primorje« v São Paulu v Braziliji je bilo ustanovljeno 8. aprila 1929. šteje 128 članov in članic. Ima pevski in dramski odsek; prireja sestanke, kulturne prireditve, ima knjižnico, goji jugoslovensko narodno zavest, je nepolitično, nestransko in nepristransko. Ima obširne društvene prostore (Jugoslovensko - češki dom) v Rua Sto Antonio 70, kjer razpolaga z lepo dvorano in odrom ter drugimi potrebnimi prostori skupno s češkim društvom »Slavia«. — Slika predstavlja skupino članstva na izrednem občnem zboru, ki se je vršil 25. oktobra 1931. Društvo je posebno svečano proslavilo narodni praznik 1. decembra; nastopil je društveni pevski zbor pod vodstvom prof. Pavlovskega, deklamirale so se prigodne pesmi, govori so bili v treh jezikih, na koncu pa je godba zasvirala jugoslovensko in brazilsko himno.

Novi kitajski notranji minister

Marsal Feng, znani krščanski general v državljanskih vojnah, je imenovan za notranjega ministra kitajske republike

Borba za Šanghaj

Prihod novih japonskih čet v Šanghaj

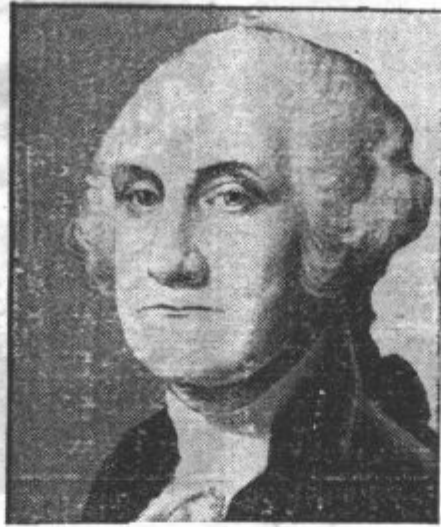

Kitajski begunci prosijo pomoči

JURIJ WASHINGTON — oče ameriške demokracije

Zedinjene države Severne Amerike bodo letos na najslavesnejši način praznovali 200 letnico rojstva svojega ustanovitelja Jurija Washintona.

Jurij Washington, ki je zavoljo svoje uspešne osvobodilne borbe proti Angležem postal prvi narodni junak Amerike in blesteč vzgled domoljubja vsem kasnejšim pokoljenjem, se je rodil 22. februarja 1732 v Bridges Creeku, mali naselbini v državi Virginiji. Izučil se je za zemljemerca in je ta posel opravljal vse do 1755, ko so ga politični dogodki potisnili v ospredje javnega dela. Tega leta je namreč poveljeval virginskim črnovojnikom v nesrečnem pohodu generala Braddocka proti Francozom in si pridobil zelo važnih izkušenj za poznejšo osvobodilno borbo proti Angležem, ki so sicer pobirali davek od ameriških izseljencev, zastopstva v parlamentu jim pa pa niso hoteli dati. »Brez našega soodločevanja ne damo nobenih davkov več!« je bilo Washingtonovo geslo. Kot splošno spoštovanega, nesebičnega in poštenega moža so ga rojaki poslali kot zastopnika na prvi kongres upornih kolonij v Philadelphijo, kjer je neustrašeno nastopal za osvoboditev izpod angleške oblasti, ki so ji bile ameriške kolonije že odrasle ter imele vse pogoje za samosvoje državno življenje. V tej borbi je šel Washington

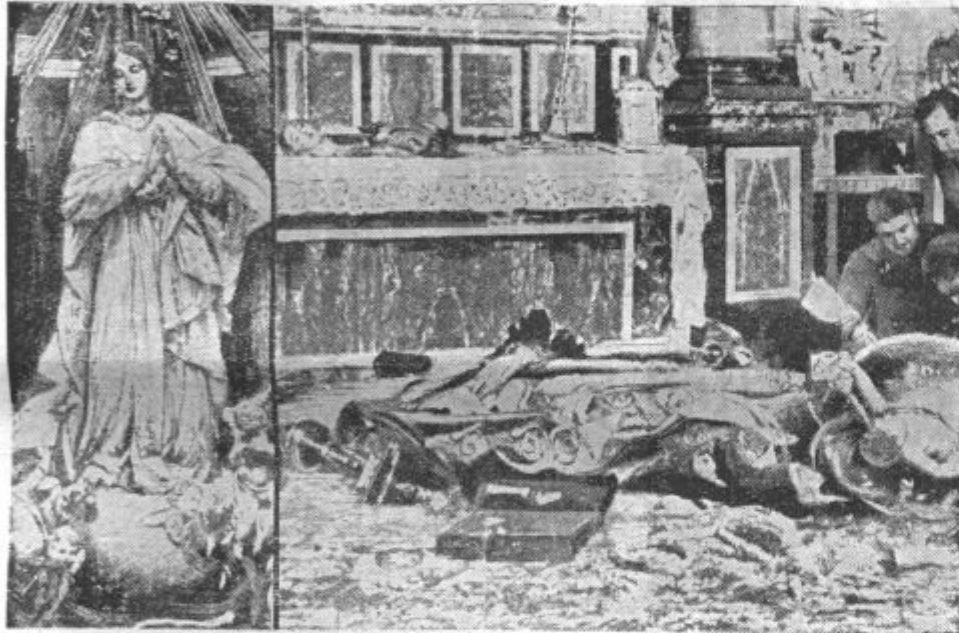

dosledno do skrajnih posledic in ni omagal ob različnih porazih, ko so rojaki trumoma odpadli od njega in se vdajali angleški oblasti.

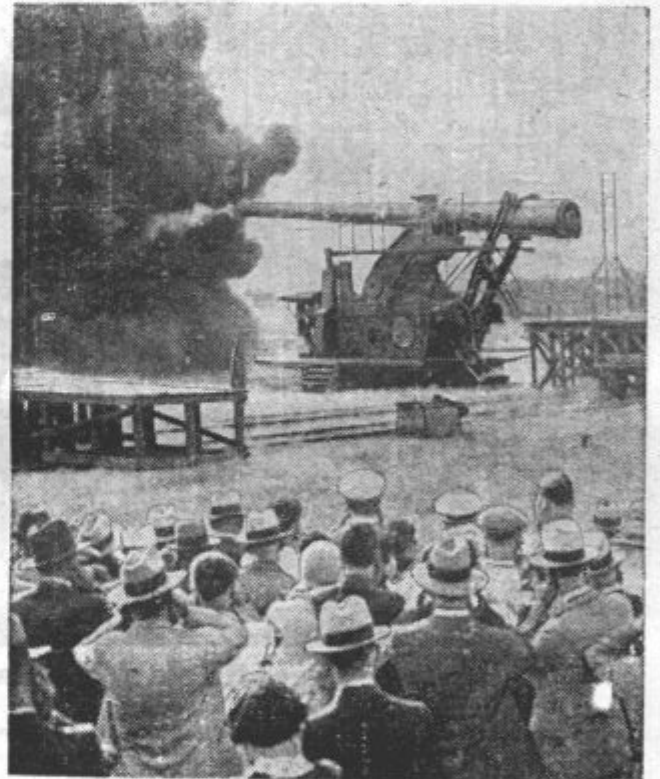
Leta 1775. ga je kongres imenoval za poveljnika vseh ameriških čet in v zvezi s francoskimi dobrovoljci pod Lafayetteom je Washington po začetnih občutnih neuspešnih korakih od zmage do zmage. Izid borbe je bil skoraj do zadnjega neodločen in le vztrajnosti svojega voditelja so se imele uporne kolonije zahvaliti, da jim ni bilo treba kloniti pod osvraženo angleško gospostvo. Svoj prvi uspeh na bojnem polju je Washington lahko zabeležil 1776, ko je prisilil generala Howea k izpraznitvi mesta Bostona. Kmalu nato se je moral umakniti pred angleško premočjo v gorati sever, odkoder je še iste zime napadel Angleže pri Trentonu in se jim osvetil za svoj začasni umik. V začetku januarja jih je nato temeljito pobil pri Princetownu, septembra istega leta pa jim je podlegel pri Brandwyne Creeku in oktobra pri Germantownu. Z novimi ojačenji je Angleže znova porazil pri Monmouthu sredi 1778, oktobra meseca nato pa je po kapitulaciji pri Yorktownu zmagovito zaključil revolucijsko vojno, v kateri so Angleži izgubili vsako oblast nad temi severnoameriškiimi naselbinami.

Po dovršeni vojni so ga Virginci zopet poslali v kongres, kjer je bil 1789 po sprejetju zvezne ustave izvoljen za prvega predsednika Zedinjenih držav; še dvakrat so ga počastili rojaki z najvišjo oblastjo v državi in le njegovemu modremu prizadevanju se je posrečilo doseči, da državna zveza ni razpada, marveč se je krepila in jačila proti vsem sovražnikom. — Jurij Washington je ostal Američanom za vedno ideal pravega republikanca in svobodnjaka. Ob njegovem vzgledu se vedno vzgaja ameriška mladina in njegov značaj je enako privlačen rojenim Američanom, kakor

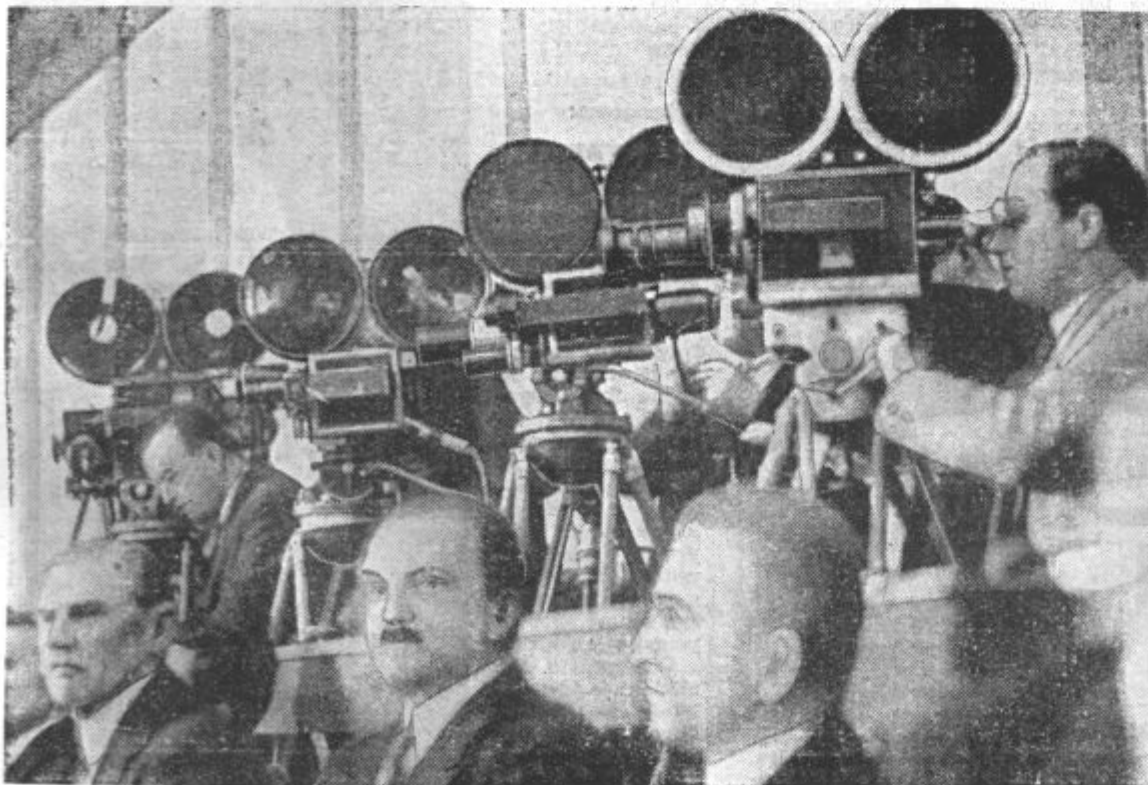
Špancem ni prav nič svetega

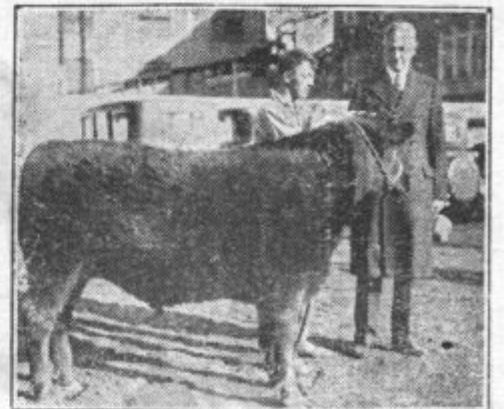
Te dni je vdria v Valenciji v tamošnjo katedralo podivjana drhal, ki je opustošila notranjost cerkve. Med drugimi dragocenostmi je popolnoma uničila tudi svetovnoznano umetniško delo kiparja Estevea »Brezmadežno«. Slika kaže na levi kip, na desni oskrunjen oltar z razbitim kipom na tleh

Preizkušnje najmodernejšega brzostrelnega topa v ameriški vojski. Topovi izstrelki (14 palcev) morejo preleteti do 14 angleških milj

Obisk visokega gosta

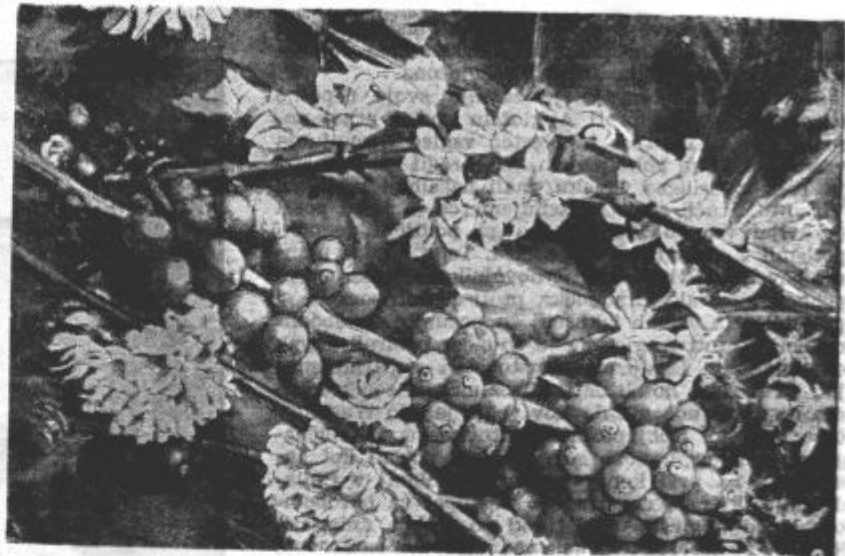
Ameriški minister za poljedelstvo Arthur M. Hyde na obisku farme v Angusu.

Slika levo:

Baterija zvočnih filmskih aparatov je »ovekovečila« otvoritveno sejo sedanje razorožitvene konference v Ženevi.

Prevrnjeni vagoni ekspresnega vlaka: vidi se vagon, ki je padel na tisoce pod progo. Atentat je napovedal že lani zločinec Matušek. Zdi se, da je atentat delo komunistov

Kavovec s cvetjem in zrnjem

LA FRANCE QUI A CONNU 4 FOIS L'INVASION EN 100 ANS. NE DOIT PAS DÉSARMER SANS ÊTRE ASSURÉE DE SA SÉCURITÉ

Francija za svojo varnost

Po pariških ulicah se zadnje čase vidijo lepaki, ki pozivajo vlado na previdno rešitev razorožitenega vprašanja. Slika lepaka, ki jo prinašamo, predstavlja oni težki trenutek iz svetovne vojne, ko so bile patrolje bližajoče se nemške vojske prodrle že do Meauxa v neposredni bližini Pariza, in ko je odločilni nemški poraz na Marni preprečil padeč francoske prestolnice. Na zemljevidu severnovzhodne Francije so nazorno naslikane prodirajoče nemške čete. Veliki napis pod sliko se glasi v prevodu: »Francija, ki je v 100 letih doživela štiri tuje zasedbe, se ne sme razorožiti, dokler ni zajamčena njena varnost.« Omenjene štiri zasedbe so: 1813 po bitki pri Lipskem, 1815 po bitki pri Waterlooju, 1871 po bitki pri Sédanu in 1914 ob začetku svetovne vojne. Zadnji dve poplavi Francije je izvršila Nemčija sama.

Dočim pri nas premogovniki počivajo, kurijo v Braziliji parne kotle s kavo

Gramofon v puščavi

Mongolski pastirji na posetu pri raziskovalcih, ki so našli 10 milijonov let stara jajca, kakor smo zadnjič poročali. Nezaupne domačine so privabili poskočnt glasovi gramofona

Slika desnot

Nevarna preskušnja

Avstralski poročnik je konstruiral nove vrste padalo, ki bo po njegovem zatrdilu enkrat za vselej preprečilo tragične smrtne skoke, ki so žal še vedno dokaj pogosti. Reece je namreč dodal normalnemu padalu še majhno tako zvano pilotno padalo, ki se zaradi preproste zločnosti vedno zanesljivo odpre in ki potem s svojim uporom pomaga razgrniti glavno padalo. Na sliki, ki je sneta iz letala nad letališčem v Melbourneu, vidimo odskok Reeceja.

